

Antal —, derved seer jeg virkelig ikke, at der kan opnaaes det Allermindste. Kommer man derimod med en Lov af denne Natur, som gjælder alle de Taxationer, der foretages i Anledning af Udlaan af offentlige Stiftelsers Midler, da er det en almindelig Lov, og den vil ikke gjøre Skade for den Enkelte, hvorhos Hensigten først da vilde naaes, idet der saa kunde opstilles ganske andre Regler, end her er foreslaaet. Jeg skulde derfor meget tilraade det ærede Thing ikke at vedtage dette Forslag med Hensyn til denne enkelte Forening, da det dog er klart, at en saadan Bestemmelse vil hæmme denne Forenings Virksomhed, saalænge den ikke er almindelig for alle Taxationer i Anledning af offentlige Stiftelsers Udlaan.

B. Nee: Det kunde vistnok være saare ønskeligt, om der fremkom en almindelig Lov om Offentliggjørelse af Eiendommens Taxationer ikke blot ved Udlaan af offentlige Stiftelsers Midler, men ogsaa i det Hele taget ved Udlaan i Eiendomme, forsaavidt Udlaanene ere garanterede af Staten, saaledes som dog for en Deel skeer ved Creditforeninger, og jeg kan nu slet ikke indsee, hvad der i saa Henseende skulde være til Skade ved at gjøre en Begyndelse med denne Lov. Skulde det være Foreningen til Skade, skulde jeg være den Første til at trække mig tilbage derafra, thi ligesaa Meget, som jeg ønsker, at dette Lovforslag fremmes, saaledes troer ogsaa jeg i det Hele taget, at Thinget fra sin Side bør gjøre det meest Mønlige for at befordre saadanne Foreninger. Der er opstillet mange Betænkkeligheder herimod. Man har været af den Mening, at det vilde være skadeligt, om der kom for mange Creditforeninger frem, men jeg troer i den Henseende, at Concurrencen vil være det bedste Correctiv i sig selv, og jeg gaaer saavidt, at jeg paastaar, at selv skadelige Creditforeninger kunne være til Nytte for den almindelige Credit. De Creditforeninger, vi have seet behandle deres Foreretninger paa en mindre betryggende Maade, og som derfor ere gaaede en uheldig Skæbne imøde, have ganske vist været til Skade for dem, der have betroet sig til dem, men de have været til Gavn for det Offentlige ved at advare imod: ikke at gaae letfindig tilværts, og

ved at gjøre Publicum opmærksom paa, at det ikke blot er nødvendigt at have betryggende Statuter, men at Publicum ogsaa bør have Indseende med, at der findes en omhyggelig Forvaltning Sted. Det bedste Indseende, der kan have, og den bedste Garanti, langt bedre end den i alle Statuter, er Offentlighed, og denne have vi desværre hidtil savnet. Jeg paastaaer ikke, at en Bestemmelse, der tilsteder Offentlighedens Indseende, bør gaae saa vidt som det, der her er foreslaaet under Wædringsforslaget Nr. 5, og som gaaer ud paa, at der forud skal offentliggjøres, hvorledes en Eiendom er taget. Havde man blot besluttet sig til f. Ex. hver Termin at offentliggjøre, hvorledes Eiendommene ere tagerede, og hvilke Beløb der er udlaant deri, vilde det være i høi Grad gavnligt. Jeg har tilladt mig tidligere ved andre Leiligheder at foreslaae dette, og det har slabsæstet sig, at det vilde have været rigtigere, om man havde fulgt det selv i de bedste Creditforeninger, selv i dem, der ere saa solit og vel bestyre og saa forsvarligt ordnede som den nydste Creditforening for Landiendomme. Hvis der til enhver Tid tydeligt og klart blev offentliggjort, hvorledes en Eiendom var taget, hvor Meget der var udlaant i den, saa havde man bevirket, at ikke alene denne, men ogsaa de andre Foreninger vilde tage Publicum tilhjælp ved at bedømme Udlaanet — og det er jo Hovedsagen i alle Creditforeninger —, og hvis der saa var gaaet urigtigt frem, og Foreningen havde udsat sig for Fare, vilde det tjene til for Fremtiden at advare mod at gaae saa vidt, navnlig i de Creditforeninger, der ved deres Skæbne have været en Advarsel mod, hvorledes man ikke burde gaae frem. Naar man i den anden nydste Creditforening, den saakaldte Hypothekforening for Grundeiere, havde offentliggjort og bragt til almindelig Kundskab, at et Pant var vurderet saa høit, at maaskee hele Creditforeningens Skæbne kom til at afhænge deraf, saa vilde det have affrækket Mange fra senere at træde derind og underkaste sig de dermed forbundne Farer. Havde man i Foreningen for nydste Kjøbstadsgrundeiere i Randers offentliggjort de betydelige Laan efter høie Taxationer, der til forskjellig Tid bleve bevilgede i Randers, Frederikshavn, Skive og andre større og mindre